



Силабус навчальної дисципліни «Філософська антропологія»

Спеціальність	<i>Без обмежень за спеціальністю</i>
Освітня програма	<i>Без обмежень за освітньою програмою</i>
Освітній рівень	<i>Третій (освітньо-науковий)</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Курс / семестр	<i>2 курс, 3 семестр</i>
Кількість кредитів ЄКТС	<i>3</i>
Розподіл за видами занять та годинами навчання	<i>Лекції - 12 год.</i>
	<i>Семінарські заняття - 12 год.</i>
	<i>Самостійна робота - 66 год.</i>
Форма підсумкового контролю	<i>Диференційований залік</i>
Кафедра	Кафедра загального мовознавства та іноземних мов, ауд 319-Ц https://nupp.edu.ua/page/kafedra-zagalnogo-movoznavstva-ta-inozemnikh-mov.html
Викладач	<i>Чернишов Віктор Володимирович, к. філос. н., доцент</i>
Контактна інформація викладача	chernyshov.v@nupp.edu.ua
Дні занять	<i>За розкладом, відповідно до графіку навчального процесу</i>
Консультації	<i>Аудиторія 319-Ц відповідно до графіку</i>
Мета навчальної дисципліни – сформувані у майбутніх докторів філософії систему знань про людину як цілісний феномен, інтегруючи метафізичні, феноменологічні та біологічні виміри її буття. Курс спрямований на поглиблене вивчення людини як цілісного феномену через призму метаантропології – метатеорії соціогуманітарного знання та філософії трансцендування. Курс спрямований на те, щоб надати здобувачам методологічні інструменти для аналізу меж людської природи, вимірів буття та умов комунікації в сучасному світі.	
Програмні результати навчання <i>На теоретичному рівні:</i> здатність здобувача визначати специфіку філософської антропології як метатеорії, що інтегрує результати біологічної, культурної та соціальної антропологій. Осмислювати концепт «animal symbolism» як ключ до розуміння того, що реальність доступна людині лише через символічні структури. Пояснювати сутність «ексцентричної позиціональності» та її роль у подоланні дуалізму духу та тіла. Аналізувати фундаментальні закони антропології: природну штучність, опосередковану безпосередність та утопічне місце. <i>На практичному та методологічному рівнях:</i> здатність здобувача застосовувати феноменологічний та герменевтичний методи для аналізу «первинного світу» людської практики та орієнтації в ньому. Оцінювати виклики постантропології та трансгуманізму, виходячи з пріоритету духовно-душевних цінностей і стратегії трансцендування. Розробляти стратегії метаантропологічного потенціалізму для моделювання розвитку життєвого потенціалу людини та суспільства. Ідентифікувати прояви «крихкості», «асиметрії» та «негативності» в людському бутті як умови можливості справжньої свободи та відповідальності. Використовувати діаноетичну граматику для аналізу таких категорій, як гідність, повага та автономія в міжособистісних стосунках.	
Передумови для навчання Попередньо опановані дисципліни за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.	



Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. МЕТОДОЛОГІЯ ФІЛОСОФСЬКОЇ АНТРОПОЛОГІЇ ТА ОНТОЛОГІЯ ОРГАНІЧНОГО СВІТУ.

Тема 1. Предмет філософської антропології та метатеоретичний статус соціогуманітарного знання.

Тема 2. Сходинки органічного світу та феномен ексцентричної позиціональності.

Тема 3. Метаантропологічна структурація буття: буденний, граничний та метаграничний виміри.

Змістовий модуль 2. СТРУКТУРНА ТА ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНА АНАЛІТИКА ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ.

Тема 4. Психофізична єдність та метафізика особистості: субстанційно-реляційний підхід.

Тема 5. Конституція моральності та екзистенціальна аналітика свободи.

Тема 6. Інтерекзистенціалітет та комунікативна сутність людини.

Змістовий модуль 3. АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ ТА ФУТУРОАНТРОПОЛОГІЯ.

Тема 7. Постмодерна криза символічних структур та ера симуляції.

Тема 8. Метаантропологія та постантропологія: стратегії трансцендування та оволодіння.

Сторінка курсу на платформі Moodle

<https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7394>

Рекомендовані джерела

1. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція / пер. з фр. В. Ховхун. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 230 с.
2. Леві-Строс К. Структурна антропологія / пер. з фр. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2000. 387 с.
3. Ренч Т. Конституція моральності. Трансцендентальна антропологія і практична філософія / пер. з нім. В. Приходька. Київ: Дух і Літера, 2010. 348 с.
4. Сегеда С.П. Антропологія: навч. посіб. Київ: Либідь, 2001. 336 с.
5. Хамітов Н.В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. 2-ге вид., випр. і допов. Київ: КНТ, 2018. 394 с.
6. Agassi J. Towards a Rational Philosophical Anthropology. The Hague: Martinus Nijhoff, 1977. 389 p.
7. Armitage J. Luxury Philosophy. London: Bloomsbury Academic, 2025. 201 p.
8. Balibar É. Citizen Subject: Foundations for Philosophical Anthropology / trans. S. Miller. New York: Fordham University Press, 2017. 391 p.
9. Cahill K.M. Towards a Philosophical Anthropology of Culture: Naturalism, Relativism, and Skepticism. New York: Routledge, 2021. 185 p.
10. Cahill K.M., Gustafsson M., Wentzer T.S. (eds.). Finite but Unbounded: New Approaches in Philosophical Anthropology. Berlin: Walter de Gruyter, 2017. 365 p.
11. Ember C.R., Ember M., Peregrine P.N. Anthropology. Fourteenth edition. Hoboken, NJ: Pearson, 2015. 668 p.
12. Freud S. The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud. Vol. 13, Totem and Taboo and Other Works. London: Hogarth Press, 1955. 264 p.
13. Fumerton R. What Is Philosophy? A First-Person Perspective. New York, London: Routledge, 2023. 172 p.
14. Darowski R. Philosophical Anthropology: Outline of Fundamental Problems / trans. Ł. Darowski. Cracow: The Ignatianum Jesuit University in Cracow, 2014. 155 p.
15. Davis M. Applied Nonstandard Analysis. New York: Dover Publications, 2005. 186 p.
16. Gosselin M. Homo Sapiens, a Problematic Species: An Essay in Philosophical Anthropology. Lanham: University Press of America, 2015. 260 p.
17. Ingold T. Anthropology: Why It Matters. Cambridge: Polity Press, 2018. 140 p.
18. Lemm V. Homo Natura: Nietzsche, Philosophical Anthropology and Biopolitics. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2022. 202 p.
19. Lombo J. A., Russo F. Philosophical Anthropology: An Introduction / trans. P. Amodia. Downers Grove: Midwest Theological Forum, 2014. 235 p.



20. Masvawure T.B., Foley E.E. (eds.). The Routledge Handbook of Anthropology and Global Health. New York: Routledge, 2024. 422 p.
21. McGee R.J., Warms R.L. Anthropological Theory: An Introductory History. Eighth edition. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield, 2024; London: Rowman & Littlefield, 2025. 846 p.
22. Moore H.L., Sanders T. (eds.). Anthropology in Theory: Issues in Epistemology. 2nd ed. Malden: John Wiley & Sons, 2014. 591 p.
23. Plessner H. Levels of Organic Life and the Human: An Introduction to Philosophical Anthropology / trans. M. Hyatt. New York: Fordham University Press, 2019. 321 p.
24. Ricoeur P. Philosophical Anthropology / trans. D. Pellauer. Cambridge: Polity Press, 2016. 307 p.
25. Rukgaber M. The Human as the Other: Towards an Inclusive Philosophical Anthropology. London: Bloomsbury Academic, 2025. 238 p.
26. Šajda P. (ed.). Modern and Postmodern Crises of Symbolic Structures: Essays in Philosophical Anthropology. Leiden; Boston: Brill, 2021. 200 p.
27. Stein R.L., Stein P.L., Kracht B.R., Snipes M.M. The Anthropology of Religion, Magic, and Witchcraft. Fifth edition. New York, NY: Routledge, 2024. 388 p.
28. Sutanto N. G. God and Humanity: Herman Bavinck and Theological Anthropology. London: Bloomsbury Publishing Plc, 2024. 224 p.
29. Tolstov I.V., Shapoval V.M. Person of Mass Information Consumption as a Phenomenon of Post-Information Society. Anthropological Measurements of Philosophical Research, 2025, NO. 27. P. 66-75.
30. Trajtelova J. Philosophical Anthropology: Selected Chapters. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2016. 100 p.
1. 31. Wood R.E. Being Human. Philosophical Anthropology through Phenomenology. Washington, D.C.: The Catholic University of America Press, 2022. 285 p.

Система оцінювання результатів навчання:

За результатами поточного контролю протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимально 70 балів, за результатами підсумкового контролю 30 балів. Здобувач вищої освіти, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в робочій навчальній програмі.

Накопичування балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Макс кількість балів
Робота на семінарських заняттях та виконання завдань для самостійної роботи	70
Диференційований залік	30
Максимальна кількість балів	100

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та шкалі оцінювання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

Політика навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни потребує роботи з інформаційними джерелами,



підготовки до лекцій і семінарських занять, виконання усіх завдань згідно з навчальним планом.

Підготовка до семінарських занять передбачає: ознайомлення з питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення лекційного матеріалу. Під час навчального процесу студент повинен демонструвати ознаки самостійного опрацювання матеріалу, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на лекційних і семінарських заняттях є обов'язковою.

Пропущене заняття має бути відпрацьоване. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики та принципів академічної доброчесності, поважно ставитися до учасників процесу навчання, дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7394>

Силабус затверджено на засіданні
кафедри загального мовознавства та
іноземних мов
28 січня 2026 року Протокол № 8